

Skýrsla þessi og innihald hennar er eingöngu til innanhússnota hjá því fyrirtæki, stofnun eða einstaklingi sem hana keypti. Öll opinber birting eða dreifing er óheimil án skriflegs leyfis Capacent Gallup. Starfsemi Capacent Gallup er með ISO 9001 gæðavottun. Allur réttur áskilinn: © Capacent Gallup
Capacent Gallup er aðili að Gallup International

Lýðheilsustöð

Sala á áfengi í matvöruverslunum
Markaðsrannsókn

Janúar 2008

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Lýðheilsustöð
Markmið	Að kanna viðhorf til sölu á bjór og víni í matvöruverslunum og þróun þar á
Framkvæmdatími	9. til 22. janúar 2008
Aðferð	Símakönnun
Úrtak	1350 manns á öllu landinu, 16-75 ára, handahófsvalið úr þjóðskrá
Verknúmer	4017444

Stærð úrtaks og svörun

Upphaflegt úrtak	1350
Búsettir í útlöndum	34
Veikir	7
Látnir	0
Endanlegt úrtak	1309
Neita að svara	366
Næst ekki í	143
Fjöldi svarenda	800
Svarhlutfall	61,1%

Greiningarbreytur

Kyn	Karlar og konur
Aldur	Fimm aldursflokkar
Búseta	Reykjavík, nágrennasveitarfélög Reykjavíkur og önnur sveitarfélög
Fjölskyldutekjur	Tekjur allra á heimilinu fyrir skatta, fimm flokkar
Menntun	Fjórir flokkar
	Einnig voru spurningar greindar innbyrðis

Reykjavík, 28. janúar 2008**Bestu þakkir fyrir gott samstarf,**

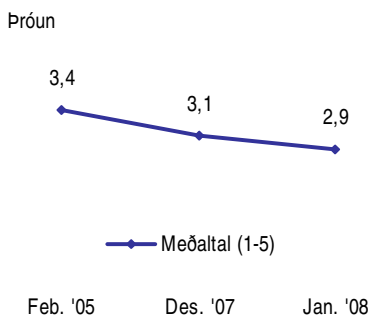
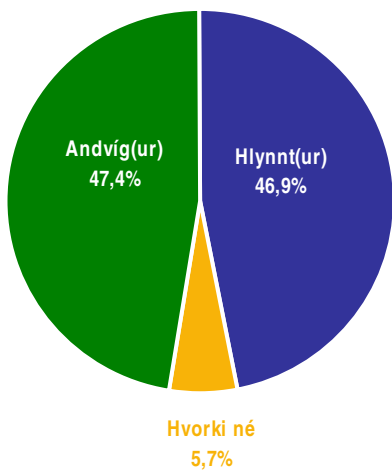
Þórhallur Ólafsson
Unnur Diljá Teiðsdóttir
Matthías Þorvaldsson

LÝÐHEILSUSTÖÐ
- lífið heil

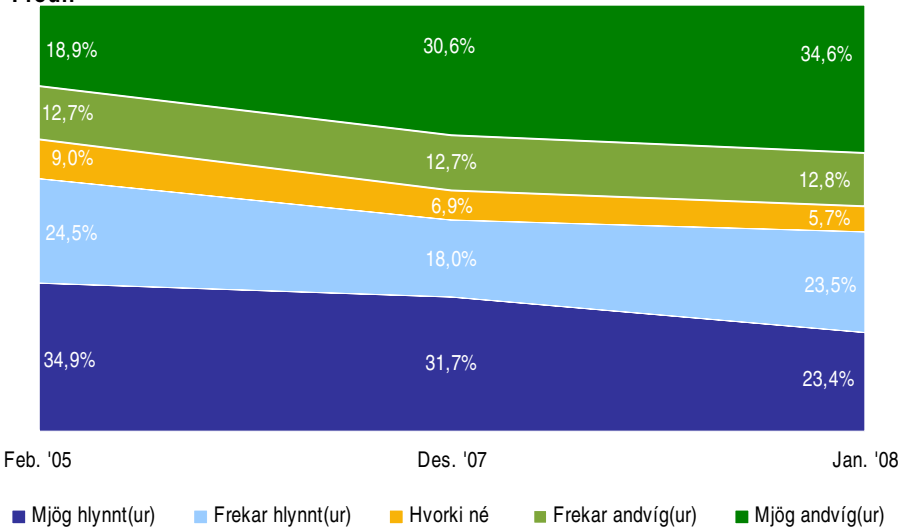
Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	183	23,4	3,0
Frekar hlynnt(ur) (4)	184	23,5	3,0
Hvorki né (3)	45	5,7	1,6
Frekar andvíg(ur) (2)	100	12,8	2,3
Mjög andvíg(ur) (1)	271	34,6	3,3
Hlynnt(ur)		46,9	3,5
Hvorki né		5,7	1,6
Andvíg(ur)		47,4	3,5
Fjöldi svara	783	100,0	
Tóku afstöðu	783	97,9	
Tóku ekki afstöðu	17	2,1	
Fjöldi svarenda	800	100,0	
Meðaltal	2,9		
Vikmörk ±	0,1		

Spurningum 1 og 2 var víxlað þannig að helmingur svarenda fékk sp.1 á undan og helmingur sp. 2.

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög hlynnt(ur) (fj. x 5) + frekar hlynnt(ur) (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar andvíg(ur) (fj. x 2) + mjög andvíg(ur) (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara. Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

Þróun

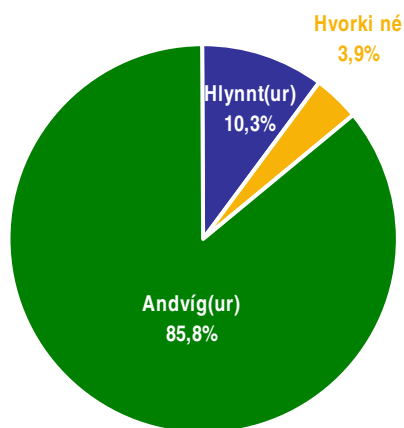

Greiningar

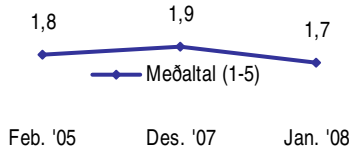
	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal
Kyn *							
Karlar	367	27,0%	26,2%	5,4%	11,2%	30,2%	3,1
Konur	416	20,2%	21,2%	6,0%	14,2%	38,5%	2,7
Aldur *							
16-24 ára	158	35,4%	28,5%	10,1%	11,4%	14,6%	3,6
25-34 ára	136	30,9%	30,1%	2,2%	11,8%	25,0%	3,3
35-44 ára	164	26,2%	23,2%	4,9%	10,4%	35,4%	2,9
45-54 ára	146	17,1%	21,2%	4,8%	17,1%	39,7%	2,6
55-75 ára	179	9,5%	16,2%	6,1%	13,4%	54,7%	2,1
Búseta							
Reykjavík	240	25,8%	27,1%	6,3%	10,4%	30,4%	3,1
Nágrannasv.félög Rvk	211	22,7%	25,1%	3,8%	13,7%	34,6%	2,9
Önnur sveitarfélög	332	22,0%	19,9%	6,6%	13,9%	37,7%	2,7
Fjölskyldutekjur *							
Lægrí en 250 þúsund	87	13,8%	21,8%	8,0%	17,2%	39,1%	2,5
250 til 399 þúsund	143	16,1%	24,5%	9,1%	11,2%	39,2%	2,7
400 til 549 þúsund	158	27,8%	23,4%	3,8%	11,4%	33,5%	3,0
550 til 799 þúsund	156	31,4%	24,4%	3,2%	5,1%	35,9%	3,1
800 þúsund eða hærrí	102	25,5%	24,5%	2,9%	18,6%	28,4%	3,0
Menntun							
Grunnskólapróf	144	15,3%	28,5%	7,6%	16,0%	32,6%	2,8
Grunnskólapróf og viðbót	171	28,7%	15,2%	7,6%	12,3%	36,3%	2,9
Framhaldsskólapróf	258	27,5%	24,0%	5,8%	10,1%	32,6%	3,0
Háskólapróf	210	19,5%	26,2%	2,9%	14,3%	37,1%	2,8
Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) sölu á sterku víni í matvöruverslunum? *							
Mjög hlynnt(ur)	35	88,6%	8,6%			2,9%	4,8
Frekar hlynnt(ur)	46	50,0%	47,8%	2,2%			4,5
Hvorki né	31	38,7%	29,0%	29,0%		3,2%	4,0
Frekar andvíg(ur)	183	31,1%	37,2%	6,0%	24,0%	1,6%	3,7
Mjög andvíg(ur)	480	12,5%	15,8%	4,6%	11,7%	55,4%	2,2

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

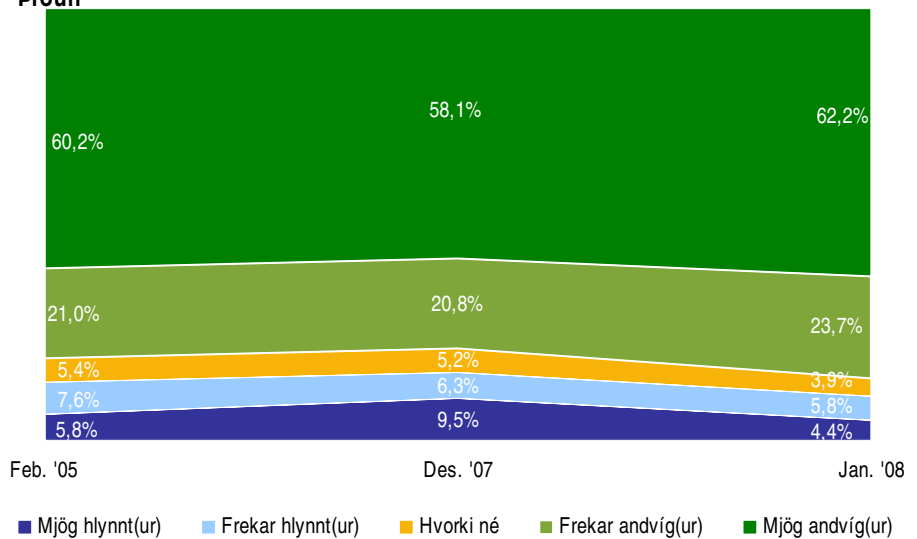
Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	35	4,4	1,4
Frekar hlynnt(ur) (4)	46	5,8	1,6
Hvorki né (3)	31	3,9	1,4
Frekar andvíg(ur) (2)	187	23,7	3,0
Mjög andvíg(ur) (1)	491	62,2	3,4
Hlynnt(ur)		10,3	2,1
Hvorki né		3,9	1,4
Andvíg(ur)		85,8	2,4
Fjöldi svara	790	100,0	
Töku afstöðu	790	98,8	
Töku ekki afstöðu	10	1,3	
Fjöldi svarenda	800	100,0	
Meðaltal	1,7		
Vikmörk ±	0,1		

Próun

Próun

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög hlynnt(ur)	Frekar hlynnt(ur)	Hvorki né	Frekar andvíg(ur)	Mjög andvíg(ur)	Meðaltal
Kyn *							
Karlar	368	6,0%	8,4%	5,2%	25,3%	55,2%	1,8
Konur	422	3,1%	3,6%	2,8%	22,3%	68,2%	1,5
Aldur *							
16-24 ára	157	7,6%	10,2%	8,9%	35,0%	38,2%	2,1
25-34 ára	134	3,7%	9,0%	5,2%	24,6%	57,5%	1,8
35-44 ára	168	5,4%	5,4%	1,2%	22,6%	65,5%	1,6
45-54 ára	149	3,4%	4,7%	2,7%	21,5%	67,8%	1,5
55-75 ára	182	2,2%	1,1%	2,2%	15,9%	78,6%	1,3
Búseta							
Reykjavík	245	5,3%	6,9%	3,3%	25,3%	59,2%	1,7
Nágrannasv.félög Rvk	209	2,9%	6,2%	4,8%	24,9%	61,2%	1,6
Önnur sveitarfélög	336	4,8%	4,8%	3,9%	21,7%	64,9%	1,6
Fjölskyldutekjur							
Lægri en 250 þúsund	90	6,7%	6,7%	3,3%	16,7%	66,7%	1,7
250 til 399 þúsund	144	4,9%	6,3%	5,6%	20,1%	63,2%	1,7
400 til 549 þúsund	157	5,1%	7,0%	3,2%	20,4%	64,3%	1,7
550 til 799 þúsund	157	5,1%	3,8%	3,8%	21,7%	65,6%	1,6
800 þúsund eða hærrí	105	1,0%	6,7%	1,9%	29,5%	61,0%	1,6
Menntun							
Grunnskólapróf	144	4,9%	8,3%	4,9%	31,3%	50,7%	1,9
Grunnskólapróf og viðbót	173	6,4%	4,6%	3,5%	23,1%	62,4%	1,7
Framhaldsskólapróf	261	4,2%	4,6%	5,0%	21,5%	64,8%	1,6
Háskólapróf	212	2,8%	6,6%	2,4%	21,7%	66,5%	1,6
Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) sölu á bjór og léttvíni í matvöruverslunum? *							
Mjög hlynnt(ur)	183	16,9%	12,6%	6,6%	31,1%	32,8%	2,5
Frekar hlynnt(ur)	178	1,7%	12,4%	5,1%	38,2%	42,7%	1,9
Hvorki né	43		2,3%	20,9%	25,6%	51,2%	1,7
Frekar andvíg(ur)	100				44,0%	56,0%	1,4
Mjög andvíg(ur)	271	0,4%		0,4%	1,1%	98,2%	1,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög miklu máli (5)	217	27,6	3,1
Frekar miklu máli (4)	356	45,3	3,5
Hvorki né (3)	133	16,9	2,6
Frekar litlu máli (2)	61	7,8	1,9
Mjög litlu máli (1)	19	2,4	1,1
Miklu máli		72,9	3,1
Hvorki né		16,9	2,6
Litlu máli		10,2	2,1
Fjöldi svara	786	100,0	
Tóku afstöðu	786	99,0	
Tóku ekki afstöðu	8	1,0	
Fjöldi svarenda	794	100,0	
Meðaltal	3,9		
Vikmörk ±	0,1		

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög miklu máli (fj. x 5) + frekar miklu máli (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar litlu máli (fj. x 2) + mjög litlu máli (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara.

Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

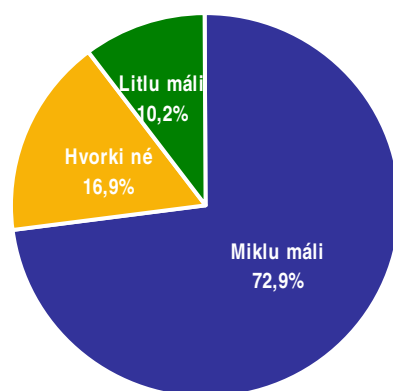
Tölur

Niðurstöður fyrir hverja spurningu eru settar fram í töflum og myndum. Hver spurning er eft á hverri blaðsíðu og nafnið á því sem hún á að mæla er sett fyrir ofan hverja töflu. Í töflunni er hægt að sjá svör þátttakenda og hve margir þeirra tóku ekki afstöðu til þessarar spurningar eða voru ekki spurðir. Í töflunni hér til hliðar má sjá að rétt tæp 28% þátttakenda telja það sem spurt var um skipta mjög miklu máli og ríflega 45% frekar miklu. Ef teknir eru saman þeir sem segja þetta skipta „frekar miklu“ og „mjög miklu“ þá gefur það naumlega 73%.

Vikmörk

Til að geta áttáð sig betur á niðurstöðum rannsókna er nauðsynlegt að skilja hvað vikmörk eru. Vikmörk eru reiknuð fyrir hverja hlutfallstölu og meðaltöl og ná jafn langt upp fyrir og niður fyrir töluna nema ef vikmörkin fara niður að 0% eða upp að 100%. Oftast er miðað við 95% vissu. Segja má með 95% vissu að niðurstaða sem fengin er úr rannsókn lægi innan þessara vikmarka ef allir í þýðinu væru spurðir. Dæmi: segja má með 95% vissu að hefðu allir í þýði verið spurðir, hefðu á bilinu 24,5% til 30,7% (27,6% +/- 3,1%) þeirra sagt að þetta skipti mjög miklu máli.

Í framhaldi af þessu er hægt að bera saman svarmöguleikana. Ef vikmörkin skarast ekki er munur á þeim marktækur. T.d. væri hægt að segja með 95% vissu að marktækt fleiri einstaklingar teldu það sem spurt var um skipta frekar miklu máli en mjög miklu máli.

Myndir

Í myndum er reynt að draga saman helstu niðurstöður þannig að auðvelt sé fyrir lesandann að átta sig á hvað sé markverðast hverju sinni. Ennfremur er oft gerð greining á hverri spurningu eftir öðrum greiningarbreytum í könnuninni. Má þar nefna kyn, aldur, búsetu, menntun og aðrar spurningar í sömu könnun. Hér fyrir neðan má sjá greiningu eftir kyni og aldri þátttakenda. Þar sést að ekki er munur á meðaltölum eftir kyni en hins vegar er munur eftir aldri þátttakenda. Hér skiptir það sem spurt var um þá sem eldri eru meira máli en þá sem yngri eru.

Greiningar

	Fjöldi	Mjög miklu	Frekar miklu	Í meðal-lagi	Frekar litlu	Mjög litlu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	396	28,8%	43,7%	17,2%	7,1%	3,3%	3,9
Konur	390	26,4%	46,9%	16,7%	8,5%	1,5%	3,9
Aldur *							
16-24 ára	166	22,1%	44,8%	16,3%	12,8%	4,0%	3,7
25-34 ára	159	22,6%	42,8%	16,4%	13,8%	4,4%	3,7
35-44 ára	164	25,0%	42,1%	24,4%	7,3%	1,2%	3,8
45-54 ára	136	30,1%	47,8%	15,4%	5,1%	1,5%	4,0
55-75 ára	161	32,3%	48,4%	11,8%	4,3%	3,1%	4,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Marktekt

Algengur misskilningur er að ef niðurstaða tölfræðiprófs er ekki tölfræðilega marktæk þá sé ekkert að marka þá niðurstöðu. Það er rangt, því eina merking tölfræðilegrar marktæktar felst í því hvort hægt sé að alhæfa mun í úrtaki yfir á þýði.

Við úrvinnslu á niðurstöðum eru alla jafna notuð tölfræðipróf sem greina hvort munur á tilteknum hópum sé tölfræðilega marktækur eða ekki. Í flestum tilfellum er einhver munur á öllum hópnum sem athugaðir eru. Þar sem einungis er verið að vinna með úrtök eru marktæktarpróf notuð til að meta hvort hægt sé að staðhæfa hvort einhver munur sé einnig í því þýði sem úrtakið var dregið úr (dæmi um þýði: Allir Íslendingar á aldrinum 18-69 ára). Ef niðurstaða er ekki tölfræðilega marktæk er ekki hægt að staðhæfa að einhver munur sé á tilteknum hópum í þýði þrátt fyrir að munur sé á þeim í úrtakinu. Ef niðurstaða er tölfræðilega marktæk má álykta sem svo að munur sé á þessum hópum í þýðinu.